

Necunoscutele anului 2021 – factorii care ar putea influența activitatea companiilor anul viitor

Economiile lumii par a fi rezistat onorabil în fața provocărilor generate de pandemia de COVID-19, datorită mobilizării financiare fără precedent a celor mai puternice state și a organizațiilor internaționale și, mai ales, a concesiilor masive privind îndatorarea, abordare opusă celei din criza precedentă, când s-a mizat pe austeritate. Cu toate acestea, îngrijorările persistă din cauza incertitudinii încă ridicate cu privire la evoluția pandemiei, dar și a capacității statelor de a menține stimulentele acordate pentru susținerea economiei. Pentru mediul de business românesc, necunoscutele anului 2021 provin din cel puțin trei mari direcții: politica fiscală a Uniunii Europene, evoluția Brexit și, pe plan intern, gestionarea dezechilibrului bugetar.

Pentru economiile Uniunii Europene, perspectiva este pozitivă, având în vedere că, după negocieri intense, statele membre au ajuns la un acord cu privire la bugetul multianual care, pentru exercițiul financiar 2021 – 2027, depășește 1.800 de miliarde de euro, aproape dublu față de cel anterior. Acesta cuprinde și planul de redresare, în valoare de 750 de miliarde de euro, convenit pentru a ajuta economiile europene să limiteze efectele crizei generate de pandemie. Așadar, necesarul de finanțare poate fi considerat asigurat, dar succesul planului va depinde de capacitatea statelor membre de a atrage și de a utiliza eficient aceste fonduri.

Planurile fiscale ale Comisiei Europene, efecte pe termen mediu

O absorbție optimă a fondurilor europene impulsionează și activitatea mediului de afaceri care, însă, trebuie să țină cont și de măsurile pe care autoritățile europene le au în vedere pentru a asigura rambursarea împrumutului contractat de Comisia Europeană de pe piețele financiare pentru a alimenta planul de redresare de 750 de miliarde de euro. Împrumutul este prevăzut a fi rambursat începând din 2028 (pe o perioadă de 30 de ani), dar, până atunci, este necesară extinderea resurselor proprii ale Comisiei, care planuiește, în acest sens, taxarea anumitor sectoare sau a marilor companii. Cele mai vehiculate măsuri sunt impunerea unei taxe pe plasticul nereciclat, aplicabilă de la 1 ianuarie 2021, taxarea companiilor din domeniul digital, dar și penalizarea aspră a acestora pentru încălcarea regulilor de concurență (până la 10% din cifra de afaceri globală), o taxă pe emisiile de carbon impusă importurilor pe piața unică și extinderea taxei pe emisiile poluante.

Aceste taxe ar trebui implementate pe parcursul următorului exercițiu financiar, dar este dificil de estimat un moment anume, având în vedere mecanismele greoaie de decizie la nivel european. Cu toate acestea, mai devreme sau mai târziu, își vor pune amprenta asupra activității companiilor și a prețurilor pentru consumatorii finali, inclusiv a celor din România.

Acordul post-Brexit ramâne indecis, cu doar câteva zile înainte de termenul limita

Suplimentarea surselor proprii ale Comisiei Europene este cu atât mai necesară în contextul ieșirii Marii Britanii din blocul comunitar, unul din contributorii majori la bugetul UE. Dar, dincolo de golul lăsat la bugetul european, Brexit-ul afectează semnificativ companiile europene care au relații de afaceri cu cele din Marea Britanie, cu atât mai mult cu cât riscul unei rupturi fără un acord comercial care să stabilească relațiile ulterioare dintre cele două părți pare inevitabil (mai sunt doar câteva zile până la 31 decembrie, data la care expiră perioada de tranziție stabilită prin acordul de retragere intrat în vigoare de la 31 ianuarie 2020).

Oficialii din ambele tabere încă transmit mesaje încurajatoare cu privire la încheierea unui acord, dar, în paralel, continuă să își consolideze „planurile de urgență” pentru ca, în caz de eșec, după 1 ianuarie 2021, Marea Britanie va fi considerat stat terț în relațiile comerciale și de orice altă natură cu statele membre UE, ceea ce presupune, în linii mari, reguli comerciale mai stricte (formalități vamale, taxe, TVA, accize), restricții pe piața muncii și limitarea liberei circulații a persoanelor.

Companiile românești care au relații de afaceri cu parteneri britanici trebuie să țină cont de toate aceste aspecte și să ia măsurile necesare pentru a limita potențialele efecte nedorite asupra activității lor în cazul unui Brexit fără acord, dar chiar și în cazul tot mai puțin probabil al încheierii unui acord, pentru ca, de la 1 ianuarie 2021, regulile se schimbă oricum.

Sprijinul pentru mediul de afaceri, necesar și în 2021

Pe plan intern, principala provocare a anului 2021 va fi legată de gestionarea deficitului bugetar, în condițiile în care este recomandată menținerea facilităților acordate mediului de afaceri în contextul pandemiei, iar înaprirea fiscalității nu poate fi luată în calcul, având în vedere estimările privind evoluția pandemiei și ritmul lent de recuperare a economiilor europene și, implicit, a celei românești.

La nivel european au fost anunțate, deja, noi măsuri monetare și fiscale de stimulare a economiilor, iar derogarea de la regulile fiscal-bugetare (limitarea deficitului bugetar la 3% din PIB) a fost extinsă pentru 2021. Și autoritățile române au anunțat extinderea unor facilități și au urgentat adoptarea unor măsuri solicitate de mai multă vreme de mediul de afaceri (consolidarea fiscală, deducerea pierderilor din facturile neîncasate, beneficii neimpozabile pentru angajați, recuperarea TVA pentru facturile mai vechi de un an neîncasate de la persoanele fizice etc.).

Reducerea deficitului bugetar, estimat la 9,8% din PIB în 2020 de către Consiliul Fiscal, este necesară, dar ar trebui realizată pe baza eficientizării cheltuielilor și prin creșterea colectării veniturilor la bugetul de stat, posibilă în condițiile implementării măsurilor anunțate referitoare la digitalizarea administrației fiscale și combaterea evaziunii fiscale. Ramâne de văzut însă ce vor decide autoritățile în această privință.

Așadar, anul 2021 se anunță provocator, iar mediul de afaceri trebuie să își ia toate măsurile necesare pentru a limita efectele factorilor perturbatori și a beneficia de toate facilitățile pe care le va avea la dispoziție.